

navodi E. Banić-Pajnić (str. 101). Nesumnjivo je bilo više takvih mislilaca s kojima su se podudarala Dragišićeva gledišta i odgovarajuća usporedna analiza jako bi obogatila naše spoznaje o tom burnom vremenu općenito.

Ova uzorno opremljena i bogato ilustrirana knjiga, s iscrpnim popisima literature na kraju svake studije i popraćena poduljim sažetkom na engleskom jeziku (str. 397-414) sa zasebnim popisom literature, nesumnjivo stoji kao kamen međaš na tom dugom putu koji još treba prijeći.

Relja Seferović

Dubravko Kovačević, *Sveti Vlaho i njegovi festanjuli*. Dubrovnik: Hrvatsko kulturno društvo Napredak - Dubrovnik, 2017, 871 str.

Silan je trud i ogroman broj sati rada uložen u prvijenac Dubravka Kovačevića, festanjula, pjevača Katedralnih madrigalista i zaljubljenika u povijest. Knjigom se autor želio odužiti svojim bratimima festanjulima predstavljajući ih javnosti i u tome je u potpunosti uspio. Neupitno je da će svi festanjuli i članovi njihovih obitelji pronaći zapis o svojim izvan onih uobičajenih svjedodžaba suhoparnih upisa u službene dokumente, na koje jedino, kao pisani trag svoga postojanja, može računati velika većina ljudi. Štoviše, Parčeva festa toliko duboko prožima Dubrovnik da je autor, predstavljajući festanjule, svjetovne organizatore proslave dubrovačkog sveca zaštitnika, dotaknuo slikom ili pismom znatno širi krug ljudi koji će, vjerujem, s veseljem pronaći sebe ili svoje pretke na nekoj fotografiji ili u nekoj kratkoj crtici od nekoliko rečenica.

Najveća vrijednost ove knjige je u tome da na jednom mjestu donosi raznovrsne izvore o festanjulima i proslavi Svetog Vlaha, od novinskih članaka, proglašenja, službenih dopisa lokalnih vlasti do rukopisa Dubrovčana i slikovnih priloga iz privatnih zbirki, koji bi možda ostali nedostupni profesionalnim istraživačima. Osobne veze autora-festanjula otvorile su mnoga vrata. Da je autor tražio i dobio pomoć i stručnjaka vidljivo je, primjerice, iz genealoških podataka u bilješkama. Očito svjestan zahtjevnosti posla, mudro se zadovoljio vjernim prijenosom podataka iz izvora, ne upuštajući se u interpretaciju mnoštva prikupljenih podataka. U sistematizaciji je slijedio kronološku nit. Za svaku

godinu od 1872. do 2016. kratkim je životopisima predstavio festanjule. Gdje god je to bilo moguće dodao je proglas ili bilo koji drugi trag o godišnjoj proslavi, primjerice, u lokalnim novinama. Velik je trud uložen u pribavljanje slikovnih priloga, koji su nažalost neujednačene kvalitete. Na kraju knjige vrlo su korisni popisi festanjula, dubrovačkih biskupa, rektora crkve Sv. Vlaha, gradonačelnika, propovjednika na proslavi, pa čak i trubljača. Osim autorova teksta, u knjizi su objavljeni kraći tekstovi Tea Trostmanna, te recenzentica Iva Banca i Ivana Viđena.

Bilo bi neprimjereno isticati nedostatke ove knjige, jer ih pozitivan doprinos mnogostruko nadmašuje. Važno je ipak pojasniti da svi nedostaci proizlaze iz odsustva profesionalnog akademskog okvira na više područja i sveprisutnih mjera štednje, zbog kojih je, po svoj prilici, autor ujedno i urednik knjige, lektor i korektor, fotografije su reproducirane u nedovoljno visokoj rezoluciji, a nakladnik je kulturna udruga vrlo ograničenih financijskih i drugih mogućnosti.

Osim što će privući pozornost vrlo širokog kruga čitatelja, jer će zanimati svakog Dubrovčanina i zaljubljenika u Dubrovnik, knjiga će nesumnjivo imati odjeka i u stručnoj javnosti, jer čini vidljivim ogroman potencijal predočenih izvora za različite povijesne, povijesno-demografske, antropološke, politološke, sociološke i književne studije. Sam čin izdavanja ove knjige otvara niz pitanja i gotovo krikom poziva na ozbiljno strateško promišljanje o dubrovačkim temama u znanosti, o dubrovačkim znanstvenicima, njihovu broju i podmlatku, o podršci institucija, akademskih i drugih, koje, na žalost, teško otvaraju vrata novim inicijativama, a daleko lakše i ona tek odškrinuta vrata zatvaraju.

Višegodišnji trud festanjula Dubravka Kovačevića, kojemu je povijest strastveni hobi, višestruko se isplatio jer je otvorio vrata i pokazao put. Na drugima je da nastave, ne obazirući se na prepreke, s jednakim žarom čuvara nematerijalne baštine i Parčeva štovatelja.

Rina Kralj-Brassard